CAPITOL

KUOPION HIIPPAKUNTALEHTI 3/2007

Jari Tourunen: Uskonto tarvitsee mediaa

SIVU 7 Kun media valtasi saarnastuolin paikan?
SIVU 8 Puhu totta ja lopeta kriisi
SIVU 9 Jokainen on viestijä
SIVU 13 Tiedotus seurakunnan ristinä

CAPITOL
KUOPION HIIPPAKUNTALEHTI

SISÄLLYS 03/2007

03 Pääkirjoitus
04 Piispailua
05 Uskonto tarvitsee mediaa
07 Kun media valtasi saarnastuolin paikan?
08 Puhu totta ja lopeta kriisi
09 Jokainen on viestijä
12 Kolumni
13 Tiedotus seurakunnan ristinä
15 Vuorovaikutus luo yhteistyön
18 Diakonia
19 Jumalanpalvelus ja kirkkomusiikki
20 Lähetys
21 Kasvatus
22 Pois perässähiihtäjän asenteesta verkkoviestinnässä
23 Puhelinnumerot
24 Erilainen sananselitys

Autuaita ovat ne,
jotka eivät tarvitse
suljettua totuutta
heidän on tie ja tulevaisuus

autuaita ovat ne,
jotka kuulevat
sanojen tuolle puolen
heille puhuvat
hiljaisuuden vahvat äänet,
unet, tarinat ja
taukojen salaisuudet

autuaita ovat ne,
jotka kestävät kysymyksiä
heidän eheytensä
on epävarmuus
kaikkea varmuutta
vahvempi

autuaita ovat ne,
jotka uskaltavat epäillä
he maksavat puolestamme
etsimisen laskun

autuaita ovat ne,
jotka yltävät nöyryyteen
ohitettuinakin he ovat

autuaita ovat ne,
jotka suostuvat ihmisyyteensä
tilansa löytäneinä
tarjoavat tilan toisillekin

Irja Askola, Jos olet, ole nyt.
Kirjapaja 2006.

JULKAISIJA: Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli
PÄÄTOIMITTAJA: Aulikki Mäkinen
TOIMITUSSIHTEERI: Kaija Pyykönen
TOIMITUSKUNTA: Lauri Jäntti, Hannu Keränen, Marjatta Pulkkinen, Kari Tanskanen
ULKOASU: Joona Kallio, Jay Style
TAITTO: Graafinen suunnittelu Wasenius
KANSIKUVA: Päätoimittaja Jari Tourunen ja lehtipoikapatsas, Savon Sanomat
PAINOPAIKKA: Suomen Graafiset Palvelut Oy, Kuopio

Aulikki Mäkinen

Vuoropuhelu on taitolaji

Siinä pitää osata vuoroin puhua ja argumentoida, esittää uusia näkökulmia ja oppia toiselta. Ja ennen kaikkea, siinä pitää osata olla toisinaan hiljaa ja kuunnella. Pelko pitää jättää taka-alalle, eikä vaikeita asioita voi väistää. Joskus on myönnettävä, ettei tiedä tai vastauksia ei ole. Kysymyksiä vain. Kirkossakin.

Kirkkomme ei ehkä ole kaikkein omimmillaan aikamme vaatimassa vuoropuhelussa. Toki sitä käydään ja siihen pyritään. Sen tärkeyskin tunnistetaan ja tunnustetaan. Ei ole kuitenkaan aina kovin helppoa asettua samalle viivalle muiden kanssa, kuunnella heidän todellisia kysymyksiään, keskustella ja jakaa. Sillä silloin paljastuu, ettemme tiedä kaikkea, emmekä ole jaksaneet tai uskaltaneet miettiä asioita yksinkertaisuuteen asti.

Usein tuntuu myös siltä, ettei seurakuntalaistenkaan ole järin helppo keskustella papin kanssa. Uskontoon liittyvät asiat tuntuvat vaikeilta, eikä epäilyistä ja ihmetyksenaiheista näytä olevan soveliasta keskustella. Uskonnollisista ilmiöistä ja moraalista ehkä voidaan, mutta mieltä askarruttavat uskonnolliset kysymykset jätetään helposti kysymättä. ”Ei tätä varmaan saisi pohtiakaan, mutta joskus kyllä ajattelen, miten kaikki kuolleet oikein mahtuvat taivaaseen”, kysyttiin minulta eräässä opettajainhuoneessa. Jos olisi ollut aikaa ja taitoa, mitä kaikkea olisinkaan voinut heidän kanssaan yhdessä miettiä. Kummastakin oli pula.

Yksisuuntainen viestintä on ollut helpompaa. Siitä on kokemusta ja siihen koulutetaan. Perinteet tukevat puhuttua ja kirjoitettua tekstiä ja hartautta. Omissa puheissaan voi aina käsitellä aiheita, joista jotakin tietää tai jättää ne sellaiselle tasolle, ettei vaivautunutta hiljaisuutta synny. Mutta vuoropuheluakin voi opetella. Toisilta se sujuu vaivattomimmin kuin toisilta, mutta yrittää pitää jokaisen. Sitä voi harrastaa niin lasten kuin vanhustenkin kanssa, hautausmaan käytävillä ja virastoissa. Ja tehdäänhän sitä, totta kai. Usein huomaamatta.

Yksi tapa opetella vuoropuhelua on surffailla netin keskustelupalstoilla. Uskonto on siellä paljon esillä oleva keskustelunaihe. Siellä kulkiessa usein hämmästyy ja ahdistuu, mutta samalla kuulee, mitä ihmiset ajattelevat ja pohtivat. Kirjo on suuri. Siellä kaivataan oikeaa teologista tietoa, mutta myös kykyä tunnustaa, että yleisen pappeuden nojalla kaikki seurakuntalaiset ovat täysivaltaisia kumppaneita, joiden ajatukset ovat arvokkaita.

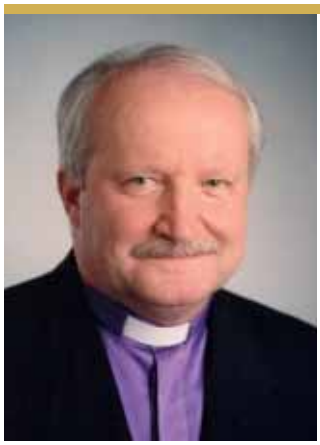

Kyse on uskottavuudesta

Suoritin asevelvollisuuteni 40 vuotta sitten Savon prikaatin viestijoukoissa. Yhteyksiä pidettiin moderneimmillaan Panu- tai Topi–radioilla, jotka olivat hitaita, herkkiä häiriöille ja pahuksen painavia. Tavallisempaa oli kuitenkin vetää piuhat metsään komentopaikalta toiselle. Se oli puisevaa, väsyttävää hommaa, jolloin viestinnän hyöty tuppasi unohtumaan. Niinpä silmät sumeina piuhoja kelattiin vain ulos ja sisään ja odoteltiin mahdollista iltalomaa. Se korvautui uudella kelauskierroksella, kun töpeksittiin.

Neljässä vuosikymmenessä keinot ja välineet viestintään ovat uudistuneet totaalisesti. Onkin ilahduttavaa, että seurakuntamme ja useimmat työntekijöistä jo hallitsevat nykyisen atk-tekniikan ja *miten* sitä hyödynnetään. Kirkossa siihen on upotettu niin uskomattoman paljon euroja, että nyt on korkea aika keskittyä myös siihen, *mitä* viestitään. Miten kirkon perussanoma jokaista ihmistä rakastavasta Jumalasta ja hänen armostaan saadaan nykyihmisen ulottuville? Tätä pohdittaessa on kiinnitettävä huomio sekä ulkoiseen että sisäiseen viestintään.

Joillakin piispantarkastuksilla huomio on kiinnittynyt seurakunnan työyhteisön sisäisen viestinnän pätkimiseen. Syitä tähän saattaa olla monia. Jotkut ovat tottuneet tekemään työtä yksin eivätkä kaipaa työtoverin lähelle tuloa. Kun jokainen hoitaa hommansa mallikkaasti, ei kohtaamista ja yhteisiä suunnittelupalavereita muka tarvita. Joku ajattelee hoitavansa yhteisöllisyyden vaatimukset sähköisesti.

Kuitenkin juuri seurakunnan perusolemukseen kuuluu yhteistyö ja sisäisestä viestinnästä huolehtiminen. Parhaimmillaan tämä tapahtuu työyhteisön palavereissa, joissa välttämättä tekniikkaa ei edes tarvita. Kahvitarvikkeita ja halua puhaltaa yhteiseen hiileen sitäkin enemmän. ”Kantakaa toistenne kuormia, niin te toteutatte Kristuksen lain”, sanoi jo apostoli Paavali.

Sisäisen viestinnän pelaaminen on hyvä lähtökohta myös ulkoiselle viestinnälle. Kertoohan seurakunnan työyhteisön toimivuus tai toimimattomuus lahjomatonta kieltä siitä, ovatko seurakunnan työntekijät sanomansa takana vai eivät. Kysymys on uskottavuudesta, jota yksikin änkyrä voi horjuttaa.

Toivon, että voisimme kullakin toimipaikalla tehdä yhteistyötä ja edetä samaan suuntaan, vaikka olemmekin kaikki erilaisia. Tämä kysyy suvaitsevaisuutta ja jokaisen ihmisen, työtoverinkin, kunnioittamista. Persoonallisuutta ei tarvitse eikä saa tukahduttaa liian kapeilla yhteistyövaatimuksilla. Sen sijaan kaikki armolahjat ovat tervetulleita sanoman sisältöä koskevan yhteistyön laajaalaiseen läpivientiin.

Näillä ajatuksilla toivotan syksyn haasteisiin voimia, viisautta ja hyvän Jumalamme siunausta!

Syyskesän lämmöllä

Teksti ja kuva Lea Lappalainen

Uskonto tarvitsee mediaa

”Pelastettavia sieluja pitää hakea kaikkialta ja eri keinoin. Kirkolla on oltava selkeä strategia myös sille, miten toimitaan netissä”, sanoo Jari Tourunen.

Julkisuus hurmaa ja piinaa. Pelaa mielikuvilla. Nostaa ja laskee, kenet tahtoo. Kirkossakin.

Kirkko kohtaa messuissaan ja muissa tilaisuuksissaan satoja tuhansia ihmisiä. Julkisuuteen singahtavat vuodesta toiseen aivan toisenlaiset aiheet: naispappeus, huono työilmapiiri ja erilaiset töppäilyt. Uusimpana aiheena keskusteluttaa kirkon suhtautuminen homoihin.

Ei ihme, että uskonnollisissa yhteisöissä karsastetaan julkisuutta. Uutisoinnin koetaan olevan sensaatiohakuista ja kielteistä - tai ainakin vinoutunutta.

Myös monia luterilaisen kirkon työntekijöitä harmittaa. Miksi media askartelee toisarvoisissa ja väärinkäytöksissä? Minkä vuoksi kirkon päätuote, sanoma anteeksiantamuksesta, ei kelpaa?

”Naispappeus ja suhde homoihin eivät ole marginaaliasioita”, **päätoimittaja Jari Tourunen** Savon Sanomista napauttaa.

Hän sanoo huomanneensa, että naispappeutta vastustavan pienen joukon johdossa on karismaattisia hahmoja. Näillä henkilöillä näyttää lisäksi olevan vahva ääni kirkon sisällä.

Vuosikymmeniä velloneen naispappeushärdelin Tourunen sysää kirkon omaksi syyksi.

”Tuntuu aivan oikealta, että media on tarttunut asiaan. Tämän kiistan alttarille ei tarvita enää yhtään marttyyriä. Sukupuoleen kohdistuva syrjintä ei ole tätä päivää, vaikka työyhteisönä olisi kirkko.”

Jo osataan lobata

Päätoimittaja Tourunen näkee kirkon julkisen kuvan kaksijakoisena. Julkisuuskuvan parantamiseen on paneuduttu. On valmiuksia avoimeen keskusteluun omista dogmeista, opinkappaleista , niin kolmiyhteisestä Jumalasta kuin Kristuksesta Jumalan poikana.

Sisäisten kriisien hallinta julkisuudessa on jo kimurantimpi asia.

”Kun naispappeuskiista keväällä ryöpsähti, kirkon johdon kannanotot olivat aivan liian monitulkintaisia. Nykyisessä elämämenossa asiat kannattaa sanoa suoraan. Jos kirkko ottaa kantaa, se pitää tehdä niin, ettei

"Minkä vuoksi kirkon päätuote, sanoma anteeksiantamuksesta, ei kelpaa?"

kantaa joudu lukemaan rivien välistä."

Tourusen mukaan kirkossa osataan myös muodikas lobbaus, joka on ollut pitkään kova sana muualla yhteiskunnassa. Hän kiittää nuoremman papiston erinomaisia mediataitoja, johon kuuluu verkostoituminen, hyvät esiintymiskyvyt ja blogien pitäminen.

Savon kovia julkkiksia sivutessa pisteitä saa Kuopion piispa.

"Jos puhutaan rinnan Jyrki Kataisesta ja Wille Riekkisestä, niin molemmat pärjäävät julkisuudessa hyvin. Katainen voisi oppia Riekkiseltä lisää läsnäolon tunnetta."

Vaikka paineensietokyky on Tourusen mukaan parantunut, kehitettävää kirkolla riittää julkisuutensa kanssa.

"Avoimuus on tärkeintä. Se on sitä tärkeämpää, mitä vaikeammasta asiasta on kysymys."

"Täytyy toisaalta muistaa, että kaikkea ei voi korjata viestinnällä. Päätöksentekoprosessit ja oppiriidat näkyvät läpi, vaikka viestittäisiin kuinka taitavasti."

Ei kirkkoa tarvitse miellyttää

Savon Sanomissa kirkon ja uskonnon aiheet voivat hyvin. Toimitus tekee omia juttuja ja kansalaisten ääni tulee esiin kuumalla linjalla. Siellä yliedustus tuntuu olevan kovan linjan vanhoillisilla, oikeassa olevilla, jotka saavat palstatilaa myös kristillisessä mediassa.

Päätoimittajan näkökulmasta haaste on, miten löytää uskontoon liittyvissä aiheissa kiinnostavat näkökulmat ja tekotuvat. Hän palaa kevään näyttävään kokonaisuuteen Tervon kirkkoherravaalista. Lehti antoi ehdokkaiden haastattelujen ohella palstatilaa mielipidemittauksille, taustajutuille ja kirkkokansan äänelle.

"Näkökulma valittiin journalistisin perustein, eikä kyselty, miellyttääkö se kirkkoa. "

Palaute oli hyvää. "Pienen kunnan ihmiset olivat innoissaan, kun heidän asioistaan kirjoitettiin niin laajasti. Myös vaalien pääehdokkaat pitivät tekotavasta."

Anteeksianto ja konkreettiset teot

Uskontojen merkitystä osana ihmisen hyvinvointia Tourunen pitää elintärkeänä. Usko voi tuoda sisäistä varmuutta yksilölle ja yhteisölle.

Oman kotoisen kirkon tehtäväksi hän näkee arvojen säilyttämisen ja välittämisen eteenpäin.

"Minulle tärkeitä kirkon puolustamia arvoja ovat perhe, rakkaus, rehellisyys ja anteeksianto. On arvo sinänsä, että kirkko vaalii henkistä ja uskonnollista perinnettä ja välittää sitä tuleville sukupolville."

Kun Tourunen pohtii sanomaa armosta ja anteeksiannosta, hän esittää kirkolle haasteen.

"Olisi mietittävä entistä tarkemmin, miten armon ja anteeksiannon viestiä voisi vahvistaa konkreettisilla teoilla."

Hän ottaa esimerkin muutaman vuoden takaisesta Turun piispakohusta.

"Kirkko epäonnistui Ilkka Kantolan piispan virasta eroamiseen liittyneessä prosessissa. Ainakin mediassa tapahtumasarja näytti ikävältä. Kirkon olisi ehkä sittenkin kannattanut etsiä ratkaisuja, joilla hän olisi voinut jatkaa tehtävässään."

Median ja etenkin iltapäivälehtien räväkkyyden Kantolan tapauksessa Tourunen ymmärtää. "Asialla oli yleistä merkittävyyttä ja se oli kiinnostava. Tavallisen papin uskottomuus ei olisi ylittänyt valtakunnallista uutiskynnystä, mutta piispa on eri asia."

Vastedeskin hyviä juttuja kirkosta ja uskonnosta syntyy Tourusen mukaan yksinkertaisella reseptillä. Toimittajan on pidettävä kiinni journalistin ohjeista ja hallittava asia, ennen kuin ryhtyy kirjoittamaan.

■

Teksti Lea Lappalainen

Kun media valtasi saarnastuolin paikan?

Media on anastanut saarnatuolin paikan. Näin murehti suuren kaupunkiseurakunnan kirkkoherra.
”Huono juttu”, sanoo Savon Sanomien päätoimittaja Jari Tourunen.

Hän tietää, että samoilla apajilla kalastellaan. Ihmisillä on kiire, kun he sukkuloivat kodin, työn ja harrastusten oravanpyörässä. Koko ajan tehdään valintaa, mihin aika riittää räjähdysmäisesti kasvaneen mediatarjonnan ja arjen askareiden välillä.

Siinä missä aikaisemmin ennätettiin paremmin sanankuuloon, lohtu ja hyvän elämän ohjeet kuten myös valistus ja viihde tulevat tänään median tuuteista. Tarjolla on hyvää ja huonoa terapiaa ja sielunhoitoa, jota pursuu niin lehdistä kuin sähköisistä välineistä ja nettipalstoilta. Miksi enää vaivautua kirkkoon sunnuntaina ja vielä aamulypsyn aikaan!

Media ruokkii myös tirkistelyn halua. Eikä tirkistelyltä ole aikoihin ollut suojassa edes kirkko. Lööppijulkisuus kiinnittää huomion mokauksiin ja virheisiin, vaikka suurin osa papeista ei sorru rattijuoppouteen, ei pahoinpitele perhettään eikä syyllisty aviorikoksiin. Auktoriteettiasemassa olevan lankeaminen voi tuottaa jollekulle vahingoniloa, mutta kertoo samalla, että olemme moraalisesti alaikäisiä.

Uskontojen moninaisuuden jäsentämiseksi mediassa on ehdotettu muun muassa uskontojournalismia. Yhteiskunnallisilla, kulttuurisilla ja poliittisilla ilmiöillä kun on usein uskonnollinen tausta tai seurauksia.

Uskonnon ja journalismin vuoropuhelun syventäminen epäilemättä auttaisi eteenpäin. Uskonnollisten yhteisöjen kannattaa opetella ammattimaisen viestinnän pelisääntöjä ja median opetella tunnistamaan, että uskonto voi olla pääuutisen arvoinen asia.

■

Internetin käyttö kasvaa vuosi vuodelta

Viikoittain suomalaiset viettävät internetissä keskimäärin 8,5 tuntia viikossa. Tieto ilmenee Kirkon tiedotuskeskuksen Taloustutkimus Oy:llä viime syksynä teettämästä tutkimuksesta.

Tyypillisesti verkon käyttäjä on muuta väestöä nuorempi ja korkeammin koulutettu. Useimmin hän asuu kaupungissa kuin maalla. Työväestöstä internetiä käyttää 86 prosentti, kun taas toimihenkilöiden, yrittäjien ja johtavassa asemassa olevien internetpenetraatio on 98 prosenttia. Opiskelijoista verkkoa käyttää jokainen eli peräti 100 prosenttia. Enää on hyvin vähän heitä, jotka eivät käytä verkkoa lainkaan.

Yleisimmin verkko käytetään kotoa käsin, päivittäin tai lähes päivittäin. Näitä käyttäjiä on Suomessa yli 1,8 miljoonaa.

Kaikkiaan suomalainen käyttää internetiä viikoittain keskimäärin 8,5 tuntia. Käyttötuntimäärä on kasvanut nousujohteisesti noin kolmen vuoden ajan (vuosi sitten 7,3 tuntia, kaksi vuotta sitten 6,2 tuntia). Miehet käyttävät internetiä jonkin verran enemmän kuin naiset.

Kirkon tiedotuskeskus teetti Taloustutkimus Oy:lla Web & Mobile Tracking -tutkimuksen. Tutkimuskokonaisuuden aineisto koostui muun muassa yli 3000 puhelinhaastattelusta, 4000 internetpaneelivastauksesta ja yli 4000 henkilökohtaisesta haastattelusta.

Teksti Sari Virta
Koulutuspäällikkö/viestintä,
Kirkkopalvelujen opintokeskus

Puhu totta ja lopeta kriisi

Sari Virta

Onnistunut viestintä voi ehkäistä kriisejä tai helpottaa niistä selviytymistä. Huono viestintä taas saattaa syventää kriisiä entisestään - jopa itsessään luoda kriisin. Tärkeintä on antaa tietoa aloitteellisesti, oikeaan aikaan ja vastaanottajien tarpeiden mukaan.

Median kiinnostus kriiseihin on suuri, koska kriisi myy paremmin kuin mikään muu uutislaji. Median hyökätessä yhteisön viestinnän puutteet paljastuvat armotta.

Äkillisissä katastrofeissa ja onnettomuuksissa ajantasaisen ja jatkuvasti saatavilla olevan tiedon tarve korostuu. Monesti hitaammin syntyvät julkisuuskriisit, kuten rikollinen toiminta tai ajattelemattomat lausunnot, ovat puolestaan vaarallisia yhteisön maineelle. Kirkolle nämä voivat olla erityisen hankalia, koska ”kirkon tuote” on luonteeltaan eettinen.

Erityisesti julkisuuskriiseissä pyritään aktiivisella viestinnällä ehkäisemään yhteisön kannalta negatiivisten mielikuvien syntymistä. Viestinnän taustalta pitää kuitenkin löytyä sitä tukevia tekoja, tai myönteisen kuvan luontiyritys kääntyy itseään vastaan.

Kriisin keskellä ei ehdi suunnitella

Kriisin aiheuttamassa shokissa asioita jää helposti huomaamatta. Tämän vuoksi kriisitilanteissa tarvittavat viestinnän resurssit, johtajuus ja vastuusuhteet onkin syytä varmistaa jo etukäteen kriisiviestintäsuunnitelmassa. Kannattaa ennakoida erityyppisiä kriisejä ja tilanteen mukaan määrittää, kuka kriisissä haluaa ja tarvitsee tietoa, millaista tietoa tarvitaan, milloin ja minkä kanavan kautta tietoa jaetaan sekä kuka ja miten sitä antaa.

Tärkeä osa viestinnän suunnittelua on mediasuhteiden luonti, sillä kriisin keskellä tämä ei enää onnistu.

Yhteystieto- ja jakelulistat kannattaa pitää ajan tasalla. Tiedoteluonnokset erilaisiin tilanteisiin voivat nopeuttaa kriisitiedotusta.

Pelisäännöt kirjataan kriisiviestintäsuunnitelmaan, jotta lausuntoja antavat oikeat ihmiset ja tiedot säilyvät yhdenmukaisina. Toimintamalli on parhaimmillaan yksinkertainen ja mahtuu yhdelle A4:lle. Kriisitilanteen keskellä ei ole aikaa penkoa mappeja eikä lukea pitkiä prosessikuvauksia. Yksinkertaiset keinot - kuten avainhenkilöiden puhelinnumerot kännykässä ja selkeät ohjeet haastatteluihin valmistautumisesta - ovat toimivia. Harjoittelu kannattaa ja aikaisemmista kriiseistä voi oppia.

Kriisin olemukseen kuuluu usein väärien tietojen ja huhujen nopea leviäminen. Ne torjutaan parhaiten oikealla ja tarkistetulla tiedolla eli puhumalla totta. Tiedon panttaus saattaa pitkittää kriisin aiheuttaneen ongelman esillä pysymistä mediassa.

Kriisin keskellä on hyvä muistaa, että oma henkilöstö on viestinnän tärkein kohderyhmä, sillä ulkoinen viestintä ontuu ilman toimivaa sisäistä viestintää. Myös luottamushenkilöt ovat ryhmä, joka helposti unohtuu, mutta joutuu median huomion kohteeksi.

Katastrofeissa korostuu viranomaisten ja seurakunnan työntekijöiden tukeminen, jotta he voivat puolestaan auttaa kriisin uhreja. Tähän kuuluu myös kriisin osapuolien ja auttajien suojeleminen vahingolliselta julkisuudelta.

Kriisi on lopetettava. Jälkihoito varmistaa, että se myös loppuu. On pystyttävä esittämään perustelut, jotka saavat henkilöstön ja yleisön uskomaan, että kriisi on ohi.

Teksti viestintäsuunnittelija
Tiinakaisa Wikki
Kuvat Hannu Keränen

Tiinakaisa Wikki

Jokainen on viestijä
– seurakunnissa on viestintäresursseja

Viestintä lähtee pienistä asioista. Se tekee toiminnan näkyväksi. Siihen panostaminen kannattaa ja hyödyttää koko työyhteisön toimintaa. Hyvin hoidettu viestintä on kirkon voimavara ja mahdollisuus.

Kirkossamme on toimintastrategia ja viestintälinjaukset, joiden otsikot kiteyttävät osuvasti sen, mihin pyritään: Läsnäolo ja Vuoropuhelu. Pyrkimyksenä on olla läsnä siinä todellisuudessa, jossa ihmiset ovat ja puhua sillä kielellä, jota ihmiset ymmärtävät. Vuoropuhelu on aitoa ja toimivaa silloin, kun on löydetty yhteinen kieli. Jo alussa oli Sana, enkelit viestin välittäjinä, profeettojen kertomukset, Jeesuksen vertaukset jne. Kirkko on olemukseltaan ja toiminnaltaan hyvin viestivä yhteisö. Kirkkoa ei ole olemassa ilman viestintää.

Kaikki viestii

Kirkossa siis panostetaan viestintään, koska on tiedostettu, että kaikki viestii aina: sanat, ilmeet, eleet, teot ja tilat. Vahvoja viestejä ovat myös tekemättömät teot ja sanomattomat sanat. Ei ole siis yhdentekevää, miten viestimme. Viesteihin kannattaa kiinnittää huomiota.

Seurakunnan työntekijöillä on vahvuutena ihmisläheisyys ja ihmisten tavoittamisen taito. Henkilökohtainen viestintä on kaikkein keskeisin viestinnän muoto. Viestinnässä teoilla ja muilla sanattomilla viesteillä on tutkitusti aina suurempi merkitys kuin pelkillä sanoilla. Aitous välittyy, usko ja siihen liittyvät arvot tulevat todeksi arkipäiväisissä teoissa.

Viestintä ymmärrettävä laajasti

Viestintä on kokonaisvaltaista ja monensuuntaista viestien vaihtamista, kuuntelemista, yhteisen käsitteistön luomista. Myös tulkintaa. Ennen kaikkea kyse on näkökulmasta, asenteesta ja tiedostamisesta. Mitä sanotaan, miten se sanotaan? Mitä toiminta viestii?

Käsitteet tiedotus ja viestintä sotkeutuvat usein. Tiedotus on viestinnän osa-alue, joka keskittyy oikean tiedon välittämiseen.

Viestintään suunnitelmallisuutta

Vaikka jokainen on omalla paikallaan viestijä, niin pitää sitä viestintää organisoidakin. Viestintään tarvitaan myös aikaa, rahaa, suunnittelua ja työtä. Siten on helpompaa esimerkiksi ulkoistaa jokin palvelu, ostaa taitoa vaikkapa julkaisun tekemiseen ja ammattiviestijän palveluihin.

Tiedotusasioissa kannattaa olla liikkeellä hyvissä ajoin. Jokainen tilaisuus ja tapahtuma on suunniteltava erikseen.

Suunnittelussa on kyse aikataulun miettimisestä, kokonaisuuden hahmottamisesta ja keinojen etsimisestä. Toimintasuunnittelun rinnalle on syytä ottaa mukaan myös toiminnasta kertominen: missä, milloin, kenelle, miten, millä aikataululla? Miten parhaiten tavoitetaan tiettyyn tilaisuuteen tai tapahtumaan halutut ihmiset? Mitä viestintävälineitä kannattaisi käyttää? Kysy pa-

"Viestintä lähtee itsetutkiskelusta ja lopulta se on yhteistä joukkuepeliä."

lautetta, kerää odotuksia ja toiveita. Tunne ympäristö ja oman alueen ihmiset. Kenelle viesti on suunnattu? Keitä halutaan tavoittaa? Sanomalehden ilmoitus ei ole ehkä paras nuorten tavoittamisessa: missä he liikkuvat, mitä harrastavat, mistä kiinnostuneet?

Läsnä netissä

Internet on toimintaympäristönä tätä päivää jo isolle osalle ihmisiä, erityisesti nuorille: verkko on keskeinen väline tiedon etsinnässä ja yhteyksien luomisessa. Jokaisella seurakunnalla on nimettynä yhteyshenkilö kirkon omaan evl.fi-palveluun. Isompia uutisia ja tapahtumia kannattaa päivittää evl.fi:n Ajankohtaista -sivuille ja huolehtia siitä, että tiedot ovat ajan tasalla.

Seurakuntien omilla sivuilla voi keskittyä paikallisesti kiinnostaviin asioihin ja linkittää tarpeen mukaan kirkon yhteisille sivuille. Pienillä seurakunnilla, joilla ei ole omia sivuja on mahdollisuus kertoa itsestään ja käyttää evl.fi-palvelua kotisivunaan. Esimerkkinä evl.fi/vihti. *)

Avoimuus on oleellista

Kirkon sanoma on tarkoitettu kaikille, siksi avoimuus kuuluu oleellisesti kristillisen kirkon olemukseen. Julkisuuslaki (www.om.fi/julkisuus/) velvoittaa myös kirkkoa. Julkisyhteisönä evankelis-luterilaisen kirkon pitää tiedottaa oma-aloitteisesti jäseniään koskevista ja mielenkiintoa herättävistä asioista.

Välitä viestiä! -verkkopalvelussa käytännön vinkkejä ja malleja seurakuntien viestintätyön tueksi osoitteessa evl.fi/vv. Koulutus-osiossa mm. Iisalmen rovastikunnan viestintäkoulutusprojektista. Kuvassa vas. koulutuspäällikkö Tauno Salmi, toimituspäällikkö Thorleif Johansson ja viestintäsuunnittelija Tiinakaisa Wikki.

Uskottavaan julkisuuteen kuuluu sekä myönteisten että kielteisten asioiden ripeä kertominen. Uusista hankkeista tulee tiedottaa jo valmisteluvaiheessa. Siten päästään vuoropuheluun, kun kirkon jäsenet voivat osallistua julkiseen keskusteluun. Tiedotuksen tehtävä on varmistaa, että keskustelu perustuu oikeisiin tietoihin.

Hyvin toimiva sisäinen viestintä on lähtökohtana hyvin toimivalle julkiselle viestinnälle. On syytä pohtia, keille pitää päätettävistä asioista ja ideoista kertoa. Hyvät suhteet kannattaa luoda paikalliseen mediaan eli toimittajiin hyvinä aikoina. Siten yhteydenpito on helppoa ja luontevaa myös pahan päivän sattuessa. Tunnetteko oman alueenne toimittajat?

Viestintäkoulutus koko työyhteisön asia

Omia ja työyhteisön viestintätaitoja voi kehittää. Kannattaa kartoittaa tarpeita, jotka hyödyttäisivät koko työyhteisöä.

Iisalmen rovastikunnan ja Lapinlahden seurakunnan pilottina järjestetty viestintäkoulutusprojektit vuosina 2004–2006 antavat rohkaisua ja kannustusta muillekin. Tavoitteina oli tehdä toimintaa suunnitelmallisemmin, viestiä ulospäin selkeämmin ja hakea yhteistyömuotoja. Saada siis arkityöhön suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä, järkevää resurssien hyödyntämistä, toiminnan näkyväksi tekemistä ja yhteyksien luomista. Projekti jatkuu prosessi-

na. Nyt Iisalmen rovastikunnalla on seurakuntien työntekijöistä koottu yhteinen viestintätiimi, joka kehittää oman alueen viestintätaitoja.

Viestintä on pelisääntöjä

Kullakin on oma persoonallinen tapansa viestiä, ja juuri erilaisuus tekee viestinnästä kiinnostavaa ja arvokasta. Jokainen on myös oman työnsä ja työalansa paras asiantuntija ja työstään kertoja. Ajatuksia ei näe: kerro aktiivisesti työstäsi, tiedota ajoissa, pidä oma työalasi näkyvillä.

Tiedonkulkuun kannattaa kiinnittää huomiota. Mikä on meillä toimivin tapa, kun halutaan tavoittaa oman seurakunnan työntekijät tai sitten seurakuntalaiset? Toimiva sisäinen viestintä merkitsee sitä, että olennainen tieto kulkee esteettömästi eri osapuolille ja että työntekijät ja luottamushenkilöt viestivät aktiivisesti työyhteisöä koskevista asioista. Pääsääntönä voi pitää, että oma väki on infottava aina ensin.

Aina välillä kannattaa tarkastella totuttuja toimintamuotoja myös viestinnän suhteen. Ovatko pelisääntömme selvät kaikille? Onko toimintaohjeita kriisin sattuessa? Onko työalallasi säännölliset palaverit? Tuotko työstäsi muita kiinnostavia asioita esille? Viestintä lähtee itsetutkiskelusta ja lopulta se on yhteistä joukkuepeliä.

Yhdessä voidaan sopia käytännöistä: Esimerkiksi Lapinlahden seurakunnan viikoittaisissa työkokouksissa on ollut tapana pitää asialistalla myös kohta: onko tiedotettavaa? Toimii hyvänä muistutuksena.

*) Oma yhteystieto löytyy: evl.fi/paikkakunnan nimi, esimerkiksi evl.fi/kuopio (huom. ei koske kappeliseurakuntia). Osoitteesta: Evl.fi/tuki löytyy lisää tietoa ja ohjeita ylläpitoon.

Wiion lait

1. Viestintä yleensä epäonnistuu, paitsi sattumalta.
1.1 Jos viestintä voi epäonnistua, niin se epäonnistuu.
1.2 Jos viestintä ei voi epäonnistua,
niin se kuitenkin tavallisesti epäonnistuu.
1.3. Jos viestintä näyttää onnistuvan toivotulla tavalla,
niin kyseessä on väärinkäsitys.
1.4 Jos olet itse sanomaasi tyytyväinen,
niin viestintä varmasti epäonnistuu.

2. Jos sanoma voidaan tulkita eri tavoin,
niin se tulkitaan tavalla, josta on eniten vahinkoa.

3. On olemassa aina joku, joka tietää sinua itseäsi paremmin,mitä olet sanomallasi tarkoittanut.

4. Mitä enemmän viestitään,
sitä huonommin viestintä onnistuu.
4.1 Mitä enemmän viestitään,
sitä nopeammin väärinkäsitykset lisääntyvät.

5. Joukkoviestinnässä ei ole tärkeää se, miten asiat ovat, vaan miten asiat näyttävät olevan.

6. Uutisen tärkeys on kääntäen verrannollinen
etäisyyden neliöön.

7. Mitä tärkeämmästä tilanteesta on kysymys, sitä todennäköisemmin unohdat olennaisen asian, jonka muistit hetki sitten.

Ja vielä lisää. jonkun muun viisaan sanomaa:

Ei ihme, ettemme aina osaa elää toistemme kanssa, koska
kuulemme puolet (50%) mitä sanotaan,
ymmärrämme kuulemastamme puolet (25%)
uskomme puolet ymmärtämästämme (12,5%)
ja siitäkin muistamme vain puolet (6,25)
Siis alkuperäisestä sanomasta vain 6,25% saavuttaa kuulijan.

Välitä viestiä!

Pappi viestinnän verkoissa

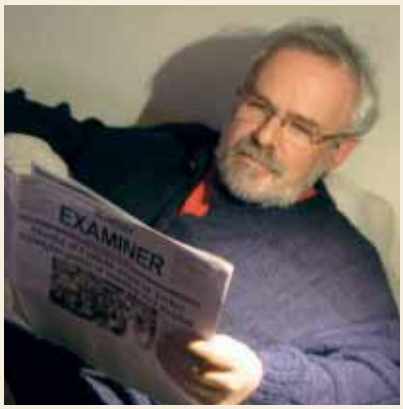

Voin elämästä kylliksi saaneena vaipua yöpuulle, kun olen päivittäin lukenut 2–3 sanomalehteä, vähintään paria aikakauslehteä, seurannut kultakin TV-kanavalta ainakin yhdet uutiset, saanut katsoa sähköpostini ja käynyt kerran evl-verkkosivuilla sekä kurkistamassa pari kertaa lähiajan säätä ja kaikista tärkeimpänä voinut kuunnella radiota siinä sivussa arviolta 3–4 tuntia eri kanavilta. – Milloin teet sitten työsi, voi nyt joku huolestunut seurakunta-aktiivi, virkasisar ja -veli kysyä. Kehotan tarkistamaan työtovereilta tai kotiväeltä!

Havaitsen kuitenkin itsessäni myös vakavan vanhenemisen merkkejä; en jaksa opetella tietokoneen antamia mahdollisuuksia kaikkiin uusiin taitoihin seurata maailman kulkua. En viitsi surffailla netissä enkä halua avata omaa blogia – jos ei sitten vielä eläkkeellä…

Kuinka minusta tällainen kyltymätön uutisfriikki on tullut? Kaikki varmaan johtuu geeneistä tahi ainakin lapsuudesta. Ehkäpä niin, sillä kiitollisena muistan köyhyyden karaisemia ja oman elämänsä täyttymättömiä toiveita kantaneita vanhempiani.

Isä tilasi kotiin lehtiä aina kun voi ja kehotti ottamaan koulun vakavasti; siihen kyllä löytyisi ja löytyi rahaa. Äiti kuunteli ja kertoi eteenpäin kylän parhaat jutut ja tapahtumat. Sukulaiset ja naapurit täyttivät savon ja karjalan murteillaan koko lähitienoon, niin että kotikatuni Rautalammilla 1950-luvulta on ihan oikeasti kantanut nimeä Satakielistentie

Sitten kun läksin papinkouluun, se oli jäädä kesken, koska tunsin mielenkiintoa tiedotusvälineisiin. KT:n ikimuistoisilla kursseilla H-T Nieminen opetti selkeää ääntämistä ja Kalimat, isä ja poika, kertoivat filmauksen jaloista taidoista. YLE:n studiot Kesäkadulla imaisivat sametti-seen maailmaansa ja Nagra painoi olkapäällä, kun kuljettiin äänittämässä Kirkko näinä päivinä –tuokioita. Jäljelle jäi rakkaus radioon, siihen ainoaan oikeaan verkkoon minulle.

TV:n puolella koin vaikeuksia ja pettymyksiä, suurimpana niistä piispa Eino Sormuselta saadut rukkaset. Tein Mauri Kaliman kanssa Sana viikonvaihteeksi –sarjaa vanhuksista ja heidän uskonelämästään. Ympäri maata ajettiin ja tavattiin totisia Israelilaisia ihan oikeasti.

Sarjan piti päättyä piispan puheenvuoroon, johon hän oli kirjallisesti lupautunut. Kun sitten Kuopiossa soitin hänelle sopiakseni tapaamisen kellonajasta, hän sanoi, ettei anna enää haastattelua YLE:lle, koska kohta Suomeen saadaan oikea kristillinen radioyhtiö. Pappisveli Martti Haataja oli käväissyt pari päivää aikaisemmin puhumassa piispavanhuksen ympäri ja nostattanut uhon Repoa ja Raatikaista vastaan.

Lähetyssaarnaajana Hongkongissa kysyttiin sitten kommunikoinnin taitoja toisella tavalla, mutta seurauksena olikin mahahaava. Ei kiäntynnä kielj kiinaksi, mutta Porin lyhytaaltoasema lähetti lohtuna radio-ohjelmaa suomeksi.

Lisäksi välitin uutispätkiä YLE:n ulkomaantoimitukselle Kauko-idästä. Se alkoi siitä, kun jouduin elokuussa 1980 keskelle veretöntä vallansiirtoa Etelä-Korean pääkaupungissa Soulissa. Olin siellä evankelioimiskongressissa ja tajusin yhtäkkiä, mistä kaupungilla oli kyse. Muistin ulkoa YLE:n puhelinnumeron ja säntäsin suoraan hotellille soittamaan Helsinkiin, tiedetäänkö täällä mitään. Ei tiedetty - siitä alkoi satunnainen oto-kirjeenvaihtajana toimiminen radiouutisille.

Myöhemmin politiikan ihmeellisessä maailmassa tuli tavattua paljon toimittajia, pääsääntöisesti ammattitaitoisia mutta joitakin häikäilemättömiä myös. Ihmisten tiedon tarpeen ja maailmantilasta tiedottamisen kannalta he tekevät tavattoman arvokasta työtä. Journalistit ovat mielestäni maan suola.

Oma kirjoittamiseni on iän myötä lisääntynyt. Koen olevani toimittajan uteliaisuudella ja vähän taidoillakin sekä poliitikon vaistoilla ja kokemuksilla varustettu pappi. Nyt on jälleen vuorossa seurakuntatyö. Harrastukset ovat sitten asia erikseen.

Kaikissa kolmessa kutsumuksessa on kuitenkin kyse tiedonvälityksestä eri verkoissa. Toivon pystyväni pitämään ne jossain järjestyksessä.

Jorma Kukkonen
Hankasalmen pappi

Ps. tätä kirjoittaessani 17.8. meille ei ole vielä hankittu digisovitinta – pitäisköhän?

Teksti ja kuvat tiedotussihteeri Ritva Laitinen, Varkaus

Tiedotus seurakunnan ristinä

Tiedon siirtyminen uusille tyontekijoille ei ole aina itsestaan selvyys. Varkaudessa kokeneet konkarit Marjatta Lehonmaa ja Arja Sikanen siirtavat tietoa Tiina Suomalaiselle ja Laura Huoviselle.

Kirkko on julistanut viestiään yli 2000 vuotta. Tuolla kokemuksella kirkon ja sen seurakuntien pitäisi olla viestinnän terävintä kärkeä. Elämyshakuisessa maailmassamme ja erilaisten ideologioiden kilpailuissa on kirkko tähän saakka elänyt omaa, hillittyä elämäänsä ja ilosanoman perinteinen julistaminen on koskettanut perin harvoja. Mutta herätys on tapahtunut.

Seurakunnat heräilevät uuteen aikaan voimiensa mukaan. Kirkkohallituksen lisäksi on Varkauden seurakunnan tiedotustoimen herättelijänä toimineet luottamushenkilöt, työntekijät ja tämän vuoden vaihteessa aloittanut tiedotustoimikunta. Toimikunta on pannut seurakunnan viestinnän kehittämiseen vauhtia ja aloittaa ensi töikseen seurakunnalta puuttuvan viestintästrategian työstämisen. Tiedotustoimikuntaan kuuluvat puheenjohtaja, kolme jäsentä, kirkkoneuvoston edustaja, kirkkoherra, tiedotuksen pappi sekä sihteerinä ja esittelijänä tiedotussihteeri.

Kansa napisee

Varkaudessa mietitään keinoja tiedotuksen parantamiseksi siitä yksinkertaisesta syystä, että tiedottaminen on aiheuttanut ja aiheuttaa edelleen napinaa seurakuntalaisten keskuudessa. Lohdutuksena toimii tieto siitä, että emme kamppaile ongelman kanssa yksin.

Päätoimisia tiedotussihteereitä on vaikuttanut talossa reilun kymmenen vuoden ajan. Olen järjestyksessä heistä neljäs. Viranhaltijoiden mahdolliset kehittämisideat ovat jääneet lyhyiden virkavirkasuhteiden takia kesken ja seuraajalla on viran hoidosta omat näkemyksensä.

Työn pitkäjänteinen kehittäminen on olosuhteista johtuen polkenut paikallaan, mistä syystä viestintästrategiaa, -suunnitelmaa ja sisäisiä viestintäohjeita mietitään vasta nyt. Työtoveri luonnehtikin, että heti kun tiedotussihteerit näyttivät jotain oppineen, niin poishan ne lähtivät.

Olen ollut talossa reilut kaksi vuotta. Markkinoinnin ja yrittäjyyden maailmasta työkokemuksen hankkineena ja perehtymättömänä seurakunnalliseen työkulttuuriin ja kirkon kieleen on oman työn haltuun ottaminen vienyt aikaa. Hiljalleen alkaa hahmottua, mitä seurakunnan tiedotussihteerin työ sisälleen kätkeekään ja uusiin asioihin törmää vielä tänä päivänä. Oppi on tullut usein myös kantapään kautta.

Julkisuuden ilot

Varkauden seurakunnassa on julkisen viestinnän merkitys tunnustettu

jo viisi vuosikymmentä sitten, jolloin jokaiseen kotiin jaettava seurakuntalehti Kotiviesti aloitti ilmestymisensä. Lehti tavoittaa varkautelaiset 11 kertaa vuodessa ja vieläpä siellä, missä he ovat, omassa kotonaan. Vuosien saatossa Kotiviesti on tullut tutuksi ja sen lukuarvoon vaikuttavat osaltaan kirkkoherra/päätoimittajan kolumnit. Lehteen kirjoittavat myös luottamushenkilöt ja työntekijät.

Julkista tiedotusta hoidetaan lähes päivittäin paikallisen sanomalehden sekä viikoittain alueella ilmestyvien ilmaisjakelulehtien välityksellä. Ne ovat tiedottaneet seurakunnan asioista kiitettävästi ja suhteet lehdistöön ovat kunnossa.

Seurakunnan kotisivuja on uusittu ja niitä laajennetaan kaiken aikaa. Vuosia vanhaa tietoa niiltä ei enää löydy, sillä nykyisessä muodossaan ne ovat näkyneet tämän vuoden maaliskuusta lähtien. Nettisivujen päivitys toimii työaloittain ja päivittäjät ovat suhtautuneet työhönsä vastuullisesti.

Sisäisiä pullonkauloja

Missäs vika kun tiedotussihteeri ei tiedä? Seurakunnassa tapahtuu paljon, mistä seurakuntalehden välityksellä voisi tiedottaa. Seurakuntalaisille tuttujen toimitusten lisäksi kaikki työalat järjestävät uusia, monipuolisia ja hienoja tapahtumia.

Silloin kun tapahtuman järjestämisen kiireet ovat päällimmäisenä, on siitä tiedottaminen toisarvoista. Järjestävät tahot ovat vaatimattomia eivätkä ole tottuneet ajattelemaan, että tässäpä olisi loistava tilaisuus vaikuttaa myönteisesti seurakunnan julkisuuskuvaan. Käytännössä tiedotussihteeri huhuilee käytävillä

Ritva Laitinen

ja kyselee työntekijöiltä mitä kuuluu ja onko tiedotettavaa tiedossa.

Vika tiedon kulussa voi olla myös siinä, että tiedotussihteeri ei tiedä, mutta hänen oletetaan itsestään selvästi tietävän. Kannattaa kuitenkin olettaa, että itsestään selvyyksiä ei ole.

Sisäistä tiedotusta hoidetaan sähköpostein, sisäisen verkon sekä neljä kertaa vuodessa ilmestyvän henkilökuntalehden välityksellä. Sähköpostin välityksellä siirtyvä tieto tavoittaa, jos lähettäjä muistaa lähettää sen kaikille, joita tieto koskee ja vastaanottaja muistaa lukea sähköpostinsa. Sisäisestä verkosta saa tietoa, jos on aikaa ja intoa sitä sieltä metsästää. Aina ei ole, ja tieto pysyttelee verkon syövereissä omassa kansiossaan.

Palaute oikeaan osoitteeseen

Tiedottaminen on monesti myös herkkä tunneasia. Huikea haloo saattaa syntyä pienestäkin asiasta, jos tieto ei jostain syystä välity oikein. Ymmärrettävästi asia on viestijälleen tärkeä. Mutta ennen kuin asia etenee korkeampiin oikeusasteisiin, olisi asiallista, että tilanne selvitetään ensin sitä hoitaneen henkilön kanssa.

Suoran, rakentavan palautteen puute on harmittavaa. Tilanne ei korjaannu vihjailemalla, vaan ongelmasta on puhuttava suoraan ja oikealle henkilölle. Asia saattaa saada myös oikeat mittasuhteet ja sen ratkaiseminen voi olla hyvinkin yksinkertaista.

Seurakunnissa työskentelevät ja luottamushenkilöt ovat hillittyjä ja hyvin kasvatettuja ihmisiä. Hienotunteisuussyistä vaikeneminen ja asioiden kätkeminen hampaankoloon häiritsee kuitenkin työilmapiiriä.

Tiedotuksesta viestintään

Ongelmia on ja uusia tulee. Mutta kun ongelmat tiedostetaan, niin niihin voidaan vaikuttaa. Vaikuttaminen on seurakunnassamme alkanut. Tiedotustoimikunta on mieltänyt seurakunnan viestinnän tärkeyden ja toivoo tunteen tarttuvan kaikkiin seurakunnan piirissä vaikuttaviin ihmisiin. Näissä merkeissä suunnitellaan Varkauden seurakunnan oman Viestintäpäivän järjestämistä vielä tänä syksynä. Sen toivotaan piristävän seurakunnan viestintäilmastoa.

Kirkon 2004–2010 -viestintästrategiassa ei puhuta enää tiedottamisesta vaan viestinnästä. Viestintä käsitteenä sisältää yksipuolisen tiedottamisen lisäksi monimuotoista ihmisten välistä vuorovaikutusta, jossa vastuu seurakunnan viestinnän onnistumisesta lasketaan kaikkien kirkon työntekijöiden ja luottamiesten harteille.

Teksti Seppo Apajalahti
Palvelutyön johtaja, Lieksa

Seppo Apajalahti

Vuorovaikutus luo työyhteisön

”Kirkossa vallitsee yksin tekemisen kulttuuri”. Tällaisen väitteen olen kuullut lukemattomia kertoja sen lähes kolmenkymmenen vuoden aikana, jolloin olen työskennellyt seurakunnissa. Se on sanottu ikään kuin annettuna tosiasiana: näin on eikä se siitä muutu. Asian kuvaamiseksi on käytetty monia vertauskuvia – yksi tavallisimmista on orkesteri, joka on täynnä pelkkiä solisteja. Aina ei ole ollut edes aivan varmaa, että soitettava teos olisi kaikilla sama. On kuin jokaisella hengellisessä työssä olevalla olisi oma aarre kätkettynä – ei yhteinen. On kuin vain minulle olisi suotu oikea ymmärrys.

Voimakkaasti yksilön omaa kutsumusta korostava näkemys sivuuttaa helposti seurakunnan ja kirkon yhteisöllisen luonteen. Jumalan valtakunnan asia on ensiksi yhteinen, sitten henkilökohtainen.

Ilman vuorovaikutusta ei ole yhteisöä. Avoin vuorovaikutus on yksi keskeisistä toimivan työyhteisön tunnusmerkeistä. Jos yhteisön sisällä tieto ei kulje – kukin tekee yksin työtään. Jos yhteisön sisällä ei ole vuorovaikutusta – eli keskustelu puuttuu ei yhteiselle ääneen ajattelulle ole tilaa. Uudet asiat löytyvät useimmiten yhdessä, ei vain omassa päässä pyöritellen. Luovuus on usein kahden tai useamman työntekijän välissä – tuossa merkillisessä tilassa, joka näyttää tyhjältä, mutta ei ole sitä.

Mitä yritit tehdä?

Muistan vuosien takaa työnohjaajani kysymyksen suorassa työnohjauksessa: ”Mitä yritit tehdä?” Kysymys oli varsin häkellyttävä. Niin mitä oikein yritin tehdä sielunhoidollisessa tilanteessa? Mihin oikein pyrin? Miksi valitsin sellaiset työtavat ja sanat kuin valitsin?

Mikään muu työnohjaajan kysymys ei ole jäänyt mieleeni elämään samalla tavoin. Kysymys on tärkeä jatkuvasti. Se ei ole tärkeä vain yksittäisen työntekijän tekemässä työssä, vaan erityisen tärkeä se on esitettynä koko työyhteisölle. Mitä me olemme tekemässä? Mihin me pyrimme? Miten me toimimme?

Hyvä, ammattimaisesti toimiva työyhteisö tietää mitä se on tekemässä. Yhteistä tietoisuutta tästä ei vain voi syntyä ilman keskinäistä vuorovaikutusta, keskustelua. Ajatuksien on kuljettava moneen suuntaan.

Tiedätkö muuten, mitä työtoverisi tekee? Jos sinulla on sellainen käsitys, että varsinaisesti ei hän kovin paljoa mitään tee – olet todennäköisesti väärässä! Tieto vain ei kulje. En tiedä, mitä työtoverini tekee.

Mitä pitäisi tietää?

Esimiesasemassa oleville sisäisestä tiedottamisesta huolehtiminen on työntekijöistä huolehtimista. Kun sisäinen tiedottaminen toimii, työntekijä kokee olevansa arvostettu. Olen tärkeä, minut pidetään ajan tasalla

Tuomiokapitulin henkilökunta harjoitteli vuorovaikutustaitoja syysretkellä Rautalammilla. Kuva Kaija Pyykönen

siitä, missä mennään.

Tiedotettavia asioita on vaikka kuinka paljon. Esimerkin omaisesti voisi mainita vaikka uuden palkkausjärjestelmän, seurakuntien kaavaillut yhteistyökuviot. Kaikenlaiset asiat, jotka tavalla tai toisella vaikuttavat työntekijöiden asemaan tai tehtäväkuviin. Hallintoelimien keskeiset päätökset tulee olla työntekijöiden helposti saatavilla. Jos päätökset eivät tule työntekijöille tiedoksi, voi täydellä syyllä kysyä, miten hallinto sitten vaikuttaa seurakunnan työhön.

Karkea sääntö on, että kaavailluista työntekijää koskevista muutoksista on tiedotettava etupainotteisesti – eli tietoa niin aikaisin kuin mahdollista. Oikea-aikaisella tiedottamisella on mahdollista vähentää epätietoisuudesta syntyvää ahdistusta. Tiedon pimittäminen on väärää vallankäyttöä.

Sisäisessä tiedottamisessa on oleellista, että kerrotaan olennainen. Pienet vihjailut mahdollisista muutoksista herättävät ahdistusta – mutta myös pilkuntarkka yksityiskohtainen tiedottaminen voi herättää turhautumista. On oleellista löytää oikea tiedottamisen tarkkuus – oikeaa tietoa tarpeeksi siten, että henkilöstö tietää missä ollaan menossa.

"Ilman vuorovaikutusta ei ole yhteisöä. Avoin vuorovaikutus on yksi keskeisistä toimivan työyhteisön tunnusmerkeistä."

"Tiedottaminen on aina kaksi suuntainen asia. Tieto pitää myös ottaa vastaan."

Sisäinen tiedottaminen osa vuorovaikutusta

Sisäiselle tiedottamiselle seurakunnissa löytyy monia kanavia. Seurakunnan koko ja työyhteisön resurssit vaikuttavat usein käytettäviin keinoihin. Isommista yhteisöistä löytyvät sisäiset tiedotuslehdet tai –lehdykät, myös sähköiset kanavat ovat tulleet yhä tavallisimmiksi.

Omassa seurakunnassani Lieksassa, hyvin monet työyhteisöä koskevat asiat löytyvät jo intranetista: varauskalenterit, työkokousten muistiot, kirkkoneuvoston- ja valtuuston pöytäkirjat jne. Sisäistä tiedottamista hoidetaan myös erilaisilla postilokeroihin jätetyillä lappusilla. Kuitenkin kaikkein paras ja toimivin tiedottamisen väline on kasvokkain puhuminen kahvihuoneessa tai viraston käytävillä. Henkilökohtaista kontaktia ei voita mikään.

Kirjallisten tiedotteiden hyvä puoli on siinä, että tavoitettavuus voidaan varmistaa – tai ainakin se puoli, että tietoa lähtee. Kukaan ei tietenkään takaa, että kirjoitettu teksti myös luetaan. Tiedottaminen on aina kaksi suuntainen asia. Tieto pitää myös ottaa vastaan. Jos työntekijänä en ole kiinnostunut yhteisistä asioista – ei taitavinkaan tiedottaja voi syöttää tietoa päähäni.

Älä jätä asioita kesken!

Työyhteisön kokoukset ovat tiedon kulun kannalta kaikkein keskeisin työtilanne. Tästä syystä on oleellista, että työneuvotteluja johdetaan taitavasti. Työkokous ei saisi koskaan olla vain inspiraation varassa lepäävä yhteen tuleminen vaan valmisteltu työkokous. Asioiden käsittely on luonteeltaan vuorovaikutusprosessi. Prosessin keskeisiä vaiheita ovat: kiinnostuminen, jakaminen, arvioiminen ja päättäminen.

Kiinnostus herää usein muutostarpeesta, ratkaistavasta asiasta tai ongelmasta. Kun asia on esitetty sitä jaetaan ja etsitään ratkaisuvaihtoehtoja. Kolmanneksi heränneistä mahdollisuuksista keskustellaan ja lopulta tehdään päätös – joko, että koko asiasta luovutaan tai se päätetään toteuttaa.

Prosessit ovat mielenkiintoisia. On mielenkiintoista seurata, miten työyhteisö käyttäytyy missäkin vaiheessa. Välillä tuntuu, että energiaa on liikkeellä vaikka kuinka paljon – toisinaan taas tuntuu, että puhti loppuu kesken kaiken. Oleellista on kuitenkin, että prosessi viedään aina loppuun – siis selkeään päätökseen.

Mikään ei ole turhauttavampaa kuin se, että asioita nostetaan keskusteluun – ja keskustelu lopetetaan kesken esimerkiksi sanomalla: sovitaan tästä sitten työkokouksen jälkeen. Kokous on aina oikea paikka puhua asia loppuun. Ihmismieli pyrkii aina rakentamaan asioista kokonaisuuden – siksi prosessin keskeyttäminen tuntuu aina turhauttavalta.

Päätökset paperille

Palaverin jälkeen päätökset paperille. On hyvä, jos jostain syystä työpalaverista poissa olleet työntekijät voivat jostain tarkistaa, mitä yhdessä on sovittu. Paperilla olevien päätöksien toteutumistakin on huomattavasti helpompi seurata kuin vain suullisesti sovittuja tehtäviä.

Kohti yhteisöllisyyttä

Tie yksin tekemisestä yhteistyöhön kulkee vuorovaikutuksen lisäämisen kautta. Hyvä keskustelu ja yhdessä ajatteleminen ei ole hukkaan heitettyä aikaa, vaan yhteistyön ja yhteisen luomisen lähtökohta. Ajattelun on aina kuljettava eteenpäin – vaihtoehtona on taantuminen ja rutinoituminen.

Nuoret aikuiset – tulevaisuuden kirkko kirkosta kiinni! - kehittämispäivä

Kohtaaminen arjessa

JOENSUU 13.11.2007
klo 09.00-15.30

Seminaari on osa Nuori aikuinen kirkon jäsenenä Kirkosta kiinni – kehittämishanketta sekä Kuopion hiippakunnan Nuoret aikuiset - tulevaisuuden kirkko seminaarisarjaa. Seminaari on valtakunnallinen, kaikille avoin ja maksuton.

Ohjelma nähtävillä hiippakunnan nettisivuilla www.kuopionhiippakunta.fi

Ilmoittautumiset 2.11. mennessä osoitteeseen minna.oksanen@evl.fi. Ilmoitathan mistä seurakunnasta tulet, tehtävänimikkeesi ja mahdolliset ruoka-aineallergiat.

Kansainvälisen diakonian neuvottelupäivä

Hiippakunnallinen Toivon torstai -tilaisuus järjestetään seurakuntien työntekijöille, luottamushenkilöille ja vapaaehtoisille 13.9.2006 Kiuruvedellä. Päivän kuluessa paneudutaan kansainvälisen diakonian perusteisiin ja ajankohtaisiin kysymyksiin sekä Kirkon Ulkomaanavun avustustoimintaan. Koulutuspäivä on maksuton. Ilmoittautuminen noin viikkoa ennen Kirkon Ulkomaanapuun, p. (09) 1802427, karita.linden-lemmetti@evl.fi Lisätietoja Sirpa Juola (017) 288 8409. Kirkon Ulkomaanapu järjestää päivän yhteistyössä hiippakunnan ja järjestävän seurakunnan kanssa.

Työttömien yhdistysten vastuunkantajien neuvottelupäivät

Kuopion hiippakunnan alueen työttömien yhdistysten toiminnanohjaajien ja muiden vastuunkantajien neuvottelupäivät järjestetään 13.–14.9.2007 Hirvijärven leirikeskuksessa Karttulassa. Päivien kuluessa pohditaan ryhmä- ja yhteistyötaitoja. Ilmoittautuminen Kuopion seurakuntien vaihteeseen (017)158 111.

Viimeisellä luukulla –neuvottelupäivä

Viimeisellä luukulla –koulutuspäivä diakoniatyöntekijöille ja vastaaville teologeille, seurakuntien luottamushenkilöille ja taloushallinnon työntekijöille keskiviikkona 19.9.2007 klo 9–16 Puijon kirkolla Kuopiossa. Koulutuspäivässä tarjotaan tuoreinta tutkimuksellista tietoa diakoniatyöstä ja taloudellisesta avustamisesta sekä sovelletaan tutkimuksen avaamaa tietoa diakoniatyön käytäntöihin. Koulutuspäivässä saadaan myös täsmätietoa taloudellisen avustustyön eri ulottuvuuksista.
Ilmoittautuminen tuomiokapitulin vahtimestarille (017)288 8400, osmo.karppinen@evl.fi

Alueelliset yhteisvastuukeräyksen kuolutuspäivat

Alueellisiin hiippakunnallisiin Yhteisvastuukeräyksen starttipäiviin toivotaan seurakunnan lähettävän ns. vastuuryhmän. Ryhmän jäseninä voisi olla kirkkoherra/muu teologi, diakonia- ja nuorisotyöntekijä, vapaaehtoinen keräyspäällikkö sekä luottamushenkilö/keräyksessä aktiivisesti mukana oleva henkilö. Päivän kuluessa mietitään erityisesti oman seurakunnan yhteisvastuukeräyksen kehittämistä, saadaan tietoa seuraavan vuoden keräyskohteista, pohditaan uusien kerääjien rekrytointia sekä vahvistetaan maallikkovastuuta työntekijän rinnalla. Ilmoittautuminen viimeistään 19.10. 2007 tuomiokapituliin (017) 288 8409, osmo.karppinen@evl.fi
Lisätietoja Sirpa Juola (017) 288 8409. Hinta 10–15 € sisältäen lounaan ja kaksi kahvia.

Ajankohta, paikka ja rovastikunta:

5.11.2007 Kainuun opisto, Paltamo/ Kajaanin ja Nurmeksen rovastikunnat.

6.11.2007 Portaanpään opisto, Lapinlahti/ Iisalmen, Siilinjärven ja Nilsiän rovastikunnat.

7.11.2007 Puijon seurakunta/ Kuopion tuomiorovastikunta ja Pieksämäen rovastikunta.

8.11.2007 Outokummun seurakunta/ Joensuun ja Leppävirran seurakunnat.

Maahanmuuttajatyön neuvottelu- ja koulutuspäivä

14.11.2007 keskusseurakuntatalo, Suokatu 22, Kuopio
Ks. lisätietoja s. 20

Vankilasielunhoitajien neuvottelupäivä

20.11.2007 alkaen klo 9.30 Kuopion tuomiokapitulissa

Jumalanpalveluselämän neuvottelupäivät Oulussa 16.–18.10.2007

Päivien teemana on rukous, jota lähestytään luennoin ja kanavatyöskentelyin neljästä näkökulmasta:

- Rukous ja Raamattu
- Rukous ja virsi
- Rukous ja jumalanpalvelus
- Rukous ja elämä

Päiville kutsutaan erityisesti seurakuntien pappeja ja kanttoreita. Tapahtuma on osa Agricolan juhlavuoden tapahtumia, www.utu.fi/agricola2007.

Kokouspaikat
Hotelli Holiday Inn, Kirkkokatu 3, 90100 Oulu, p. 08) 883 9111
Keskustan seurakuntatalo, Isokatu 17, 90100 Oulu, p. 040 585 8113

Majoittuminen
Hotelli Holiday Inn
* 1 hh 118 €/vrk/hlö
* 2 hh 91 €/vrk/hlö

Hotelli Cumulus
* 1 hh 115 €/vrk/hlö
* 2 hh 90 €/vrk/hlö

Hinnat
* osallistumismaksu 50 €, laskutetaan päivien jälkeen
* kokouspaketti (Holiday Inn) ti 40 €, ke 34 €, sisältäen lounaat ja kahvit
* majoituskustannukset valitun hotellin mukaan

Lisätietoja
Minna Latsa, Kirkkohallitus/KJM, PL 185, 00161 Helsinki
minna.latsa@evl.fi, p. (09) 180 2340, faksi (09) 180 2540

Kanttoripäivät Turussa 6.–8.2.2008

Kanttoreiden valtakunnalliset neuvottelupäivät pidetään ensi keväänä 6.-8.2.2008 Turussa. Kahden vuoden välein järjestettävä tapahtuma kokoaa Turkuun kirkkomusiikin ammattilaisia ympäri Suomen.

Kanttoripäivät järjestetään helmikuussa 2008 yhtä aikaa Katedraali soi!-kirkkomusiikkiviikon kanssa. Päivien pääjärjestäjänä on Kirkkohallitus yhdessä Kirkon koulutuskeskuksen, Suomen musiikkiliiton ja Suomen Kanttori-urkuriliiton kanssa. Paikallistason näkemystä järjestelyihin tuovat Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli sekä Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä.

Enemmän infoa neuvottelupäivistä tulee syksyn aikana pääjärjestäjien taholta. Hyvä Kuopion hiippakunnan kanttori, ole valppaana ja varaa neuvottelupäivät jo almanakkaasi sekä tee päiviin liittyvät muut tarvittavat toimenpiteet!

Kutsu

Kutsumme edustajat kaikista PTK:n Itä-Suomen piirin alueella toimivista Suomen Poikien ja Tyttöjen Keskus (PTK) ry:n jäsenseurakunnista PTK :n Itä-Suomen Piiri ry:n vuosikokoukseen joka pidetään Kuopion hiippakunnan nuorisotyön neuvottelupäivillä Kajaanissa, Joutenlammen kurssikeskuksessa
Tiistaina 2.10. 2007 alkaen klo 18.00.

Vuosikokouksessa käsitellään PTK:n Itä-Suomen piiri ry:n sääntöjen 8§ mukaiset asiat.

Piiritoimikunta ja
Ilmo Häkkinen, puheenjohtaja

Tasaus

Suomen Lähetysseura järjestää syyspäiväntasauksen tienoilla perinteisen Tasauskeräyksen yhdessä evankelis-luterilaisten seurakuntien kanssa. Syksyn 2007 kampanjalla tasoitetaan tietä yhteiskunnan heikoimmille, joita ovat mm. vammaiset ja aidsiin sairastuneet. Keräys ohjataan yhteistyökirkkojen kautta Tansaniaan ja Etiopiaan sekä Luterilaisen maailmanliiton kautta Zimbabween.

Kuopion seurakunnat järjestävät lipaskeräyksen Kuopion torilla lauantaina 22.9. ja samana päivänä vietetään Tasauksen merkeissä myös Lähetyskauppa Vakan 5-vuotispäiviä (osoite: Kuninkaankatu 22, Kuopio). Kahvitarjoilun lisäksi mukana musisoimassa Israelin lähetti Aarne Tapanainen.

Syksyn 2007 Lähetysseminaari

Kuopion hiippakunnan lähetysseminaari pidetään Vaivion kurssikeskuksessa Liperissä 28.–29.9.

Seminaari alkaa ilmoittautumisella perjantaina klo 15.00 (avaus klo 16.00). Lähetysseminaari päättyy lauantaina klo 15.00 alkavaan messuun.

Seminaari päävieras on Jordanian ja Pyhän maan Luterilaisen kirkon **piispa Munib Younan**. Hän puhuu aiheesta Kristitty vähemmistö Pyhällä maalla.

Vähemmistöteema tulee esille myös eri lähetysjärjestöjen lähettien puheenvuoroissa. Tämän lisäksi ohjelmassa paneudutaan lähetysjärjestöjen yhteistyöhön seurakunnissa. Perjantai-illan musiikkivieraana on Gospel Covertajat Jyväskylästä. Hinta 70 €, sisältäen ruokailun majoituksen ja kurssimaksun.
Ilmoittautuminen 14.9.2007 mennessä hiippakunnan lähetystoimistoon.

Fulaaninäyttely (Senegal)

24.–28.9. 2007 Kuopion kaupunginkirjaston ala-aulassa.
Fulaanit kuuluvat pulaaria puhuvaan etniseen ryhmään, joka levittäytyy Senegalista Tshadiin. Senegalissa tämän paimentolaiskansan osuus maan väestöstä on neljännes.

Fulaanien elämään liittyvä kuvanäyttely kertoo tämän vaeltavan kansan arkipäivästä pohjoisessa Senegalissa. Näyttely ja siihen liittyvät 74 kuvaa ovat vuoropuheluun haastava kohtaaminen fulaaniheimon kanssa. Suomen Lähetysseura on tuottanut näyttelyn ja sen tekemiseen on saatu Suomen Ulkoministeriön tiedotustukea.

Exit 20 vuotta

Tienviittoja -juhlakonsertti Kuopion tuomiokirkossa 19.10. klo 19.00.

Maahanmuuttajatyön neuvottelu- ja koulutuspäivä

14.11.2007 keskusseurakuntatalo,
Suokatu 22, Kuopio
Sisältö: Kokemusten jakoa samanlaisissa tilanteissa olevien työntekijöiden kesken, tietoa ja taustaa eri kulttuureista, uskonnoista ja niihin liittyvistä tavoista.
Kohderyhmä: Maahanmuuttajien parissa työtä tekevät diakoniatyöntekijät ja vieraskielistä seurakuntatyötä tekevä muu henkilöstö.
Kustannukset: 12 €, sisältää kahvit ja lounaan
Yhteyshenkilöt: Jukka Koistinen ja Sirpa Juola
Ilmoittautuminen: 31.10. mennessä vahtimestari Osmo Karppinen, p. (017) 288 8400, osmo.karppinen@evl.fi

Suomen Pipliaseura järjestää
Raamattulauantai 2008

16.–17.2.2008
Valamon luostari, Heinävesi
Ajankohtaista tietoa raamattulähetyksestä maailmalla yhdistettynä ortodoksiseen luostarielämään Heinävedellä.
Vuoden 2008 raamattulähetyksen teemana on **"Sana synnyttää seurakunnan"**. Valamossa pidettävän Raamattulauantain aikana saa tietoa mm. seurakuntien synnystä ja kasvusta Kiinassa sekä työkaluja myöhemmin keväällä olevan Raamattusunnuntain viettoon.
Kohderyhmä: Seurakuntien lähetyspapit ja -sihteerit, lähetyksen aktiivit
Kustannukset: kurssimaksua ei ole, majoituspaketti täysihoidolla 87 € vierasmajassa (2 hh) tai 102 € (2 hh) luostarihotellissa sisältäen majoituksen, luostariopastuksen, luostariaamiaisen, kaksi lounasta, kokouskahvit ja Valamolaisen illan.

Lisätietoja ja sitovat ilmoittautumiset majoitusvaihtoehtoineen **12.1.2008** mennessä:
koulutuspäällikkö **Juha Ropponen**,
juha.ropponen@bible.fi, www.valamo.fi
(09) 612 935 31.

Seurakuntien partiovastaavien valtakunnalliset SEPPO-päivät
6.–8.11. Kajaani, Joutenlampi

Ilmoittautuminen 1.10.07 mennessä Kajaanin seurakunnan vaihteeseen p. (08) 61721
Järjestäjinä Kajaanin seurakunta, kirkkohallitus ja Kuopion hiippakunta
Hinta: 85 €
Aiheina mm. SEPON tehtävät,
partion uudet tuulet ja partio 100 v.
Lisätietoa: Antti-Jussi Pulli, Kajaanin seurakunta,
aj.pulli@evl.fi sekä tuomiokapitulin nettisivuilla
www.kuopionhiippakunta.fi/

Syksyn rippikoulusaunat
Teemana: rippikoulun hartaus- ja jumalanpalveluselämä
Rippikoulusaunat on tarkoitettu kaikille rippikoulutyötä tekeville, myös kanttoreille ja diakonian viranhaltijoille.

5.9. Joensuun seurakuntayhtymä
6.9. Joensuun rovastikunta, Pyhäselkä
27.9. Nurmeksen rovastikunta, Juuka
31.10.–1.11. Leppävirran ja Pieksämäen rovastikunnat, Rautalampi
15.11. Iisalmen rovastikunta, Kiuruvesi

Rippikoulusaunojen kutsut saapuvat rovastikunnan yhdyshenkilöltä tai isäntäseurakunnalta. Tarkkaile postiasi ja osallistu – pysyt kehityksessä mukana!

Lapsityöohjaajien neuvottelupäivä
26.9. Joensuu
Yhdyshenkilö: Juha Antikainen

Lattiakuvat – menetelmäkoulutus
29.–30.10. Kajaani, Joutenlampi
Kurssilla perehdytään uuteen pedagogiseen menetelmään.
Kohderyhmä: Pyhäkoulun opettajat, lastenohjaajat ja muut lapsityössä toimivat, varhaisnuoriso- ja nuorisotyöntekijät sekä papit. Muutama ihminen mahtuu vielä mukaan.
Hinta: Kurssimaksu 40 €, lisäksi täysihoitomaksu.
Järjestäjät: Kuopion hiippakunta ja Seurakuntien Lapsityön Keskus
Yhdyshenkilö: Juha Antikainen

Teksti ja kuva: Markus Partanen

Pois perässähiihtäjän asenteesta verkkoviestinnässä

Pastori, tietojenkäsittelytieteen professori Erkki Sutisesta seurakunnan viestintä kaipaisi myös omaa seurakunnallisen viestinnän teologiaa, jossa pureuduttaisiin kirkon ja viestinnän suhteeseen.

Erkki Sutinen

”Verkkoviestintä on monissa seurakunnissa pahnanpohjimmaisena. Sen kunnolliseen toteuttamiseen ei ole resursseja eikä osaamista – uusista innovaatioista puhumattakaan”, suomii Sutinen.

Yhteisölliset verkkoteknologiat, sosiaalinen web tai Web 2.0 ovat luonteeltaan vuorovaikutteisia, joissa käyttäjä pääsee osallistumaan sivuston toimintoihin aktiivisesti esimerkiksi keskustelijana, pelaajana, tai sisällöntuottajana. Esimerkkejä sosiaalisesta webistä ovat suosittu Habbohotelli, nuorten Irc-galleria (yksi suosituimmista nettisivuista Suomessa nyt).

Kirkon omaksuttava aktiivinen rooli

Professori Sutisen mukaan seurakuntiin on saatava tällainen osallistava ja yhteisöllinen verkkoteknologia. Hänestä kirkon olisi omaksuttava myös aktiivinen rooli tällaisten sovellusten kehittäjänä ja heitettävä pois perässähiihtäjän sukset eli toisen aallon käyttäjäasenne, jossa muiden annetaan ensin keksiä, ja itse omaksutaan sitten valmiit ratkaisut.

”Miksi emme voisi puhua seurakunnallisesta verkkoarkkitehtuurista, jonka tavoitteena olisi rakentaa kirkon elämää tukevia online-yhteisöjä”, kysyy Sutinen ja lisää, että tehdäänhän seurakunnissa muutakin käytännöllistä, kuten rakennetaan kirkkoja.

Viestintäteknologia on muutosagentti

Sutinen näkee yhteisöllisen viestintäteknologian – ja yleensäkin tietojenkäsittelyn – Itä-Suomessa muutosagenttina, joka voisi vaikuttaa koko toiminnan organisoitumiseen.

Kuopion hiippakunnan alueen kasvukeskuksiin, joissa perinteiset toimintamuodot eivät vedä väkeä, uusi viestintäteknologia toisi uusia mahdollisuuksia osallistua toimintaan, esimerkiksi kirkollisen keskustelualueen. Reuna-alueilla, joissa on halua osallistua toimintaan, mutta mahdollisuuksia rajallisesti, tekniikka toisi vanhoja hyväksi havaittuja toimintoja verkkovälitteisesti.

Esimerkiksi kristillistä kasvatusta olisi mahdollista rakentaa aivan uudella tavalla nettipyhäkoulujen kautta, visioi Sutinen.

Yhteisöllisissä viestintäteknologioissa on tyypillistä, että käyttäjät ovat itse aktiivisesti mukana osallistumassa palveluiden tuottamiseen. Näin on MySpace-palvelussa, jossa jokainen käyttäjä voi kustomoida itselleen oman henkilökohtaisen sivuston.

Uudet viestintämuodot mahdollistavat kohtaamisen, jossa ihmiset tekevät aktiivisesti toiminnan itselleen. Näin vuorovaikutteinen viestintäväline muuttaa työntekijäkeskeistä kirkkokäsitystä. Tämä olisikin uusi mahdollisuus osallistua ja olla rakentamassa seurakuntaa. Samalla toteutuu Sutisen mukaan Paavalin ajatus seurakunnasta, jossa jokainen jäsen tuo omat lahjansa seurakunnan rakentamiseen.

”Samalla tämä on suuri haaste valtavirran kirkoille ja seurakunnille, koska ihmiset etsivät nykyään paljon sellaisia yhteyksiä, joissa omat mahdollisuudet ja lahjat toteutuvat tai niitä voidaan parhaiten käyttää”, kertoo Sutinen. Hänen mukaansa seurakunnista löytyy nykyään hyvin vähän tilaisuuksia vaikuttaa toimintaan itse muutoin kuin pientä sitoutumisen astetta vaativissa tehtävissä.

Kasvokkaisviestintä kirkossa muutaman ihmisen show?

Toisinaan on rakennettu kahtiajakoa ja vastakkainasettelua kasvokkaisen ja verkkoviestinnän välille. Sutinen torjuu tämänkaltaisen kahtiajaon.

Kirkossa kasvokkaisviestintä on useinkin yhden tai kahden ihmisen show’ta, Sutinen kärjistää.

Kaava vie ja karavaani kulkee, jolloin puhuja puhuu ja kaava etenee. Siinä on hyvin vähän mahdollisuutta todelliselle kohtaamiselle, kuten esimerkiksi kysymysten esittämiselle – siis kaksisuuntaiselle viestinnälle.

”Hyvin toteutettu verkkoviestintä voisikin tuoda vuorovaikutteisuutta lisää seurakunnan viestintään”, kertoo Sutinen ja muistuttaa, ettei verkkoyhteisöllisyys sulje pois kasvokkaista kohtaamista.

Uusi mahdollisuus osallistua

Sutinen näkee, että käytännössä verkkopalvelujen koordinoimiseen olisi osoitettava seurakunnassa vastuuhenkilö, joka koordinoisi toimintaa, kuitenkin niin, että seurakuntalaiset tuottaisivat ja kehittäisivät teknologioita itse jonkinlaisissa toimintapajoissa.

”Pitää hyväksyä myös, että tämä lisää varmasti seurakunnan värikkyyttä. Palveluissa saa näkyä kirkon etsivä elämä ja harhailu ja ehkä myös sairastava kirkko. Ei mikään sliipattu, vaan rikkinäisyydessään ja puolivalmiina kutsuva.”

Sutinen myöntää kuitenkin, että seurakunnan hallintoa palvelevien verkkopalvelujen, kuten ilmoittautumisjärjestelmien, on oltava luotettavia.

Mutta millaisena professori Sutinen näkee kirkon verkkoviestinnän 10 vuoden kuluttua?

”Kauhuskenaario on, että verkossa tarjotaan standardoitua, sliipattua, täydellistä ja kirkolliskokouksen hyväksymää eli hyvin työntekijäkeskeistä materiaalia taas kerran”, napauttaa Sutinen.

”Ihanneskenaario olisi, että verkkoviestintä on antanut aivan uudet mahdollisuudet seurakuntalaisille osallistua toimintaan ja rakentaa seurakuntaa. Se on koonnut kirkon jäsenet todelliseen yhteyteen – jopa pyhien yhteyteen”, kertoo Sutinen.

KUOPION HIIPPAKUNNAN TUOMIOKAPITULI

Katuosoite	Kuninkaankatu 22 A	
Postiosoite	PL 42, 70101 Kuopio	
Puh. (017)	288 8400	Vahtimestari
	0400 671401	Osmo Karppinen
	288 8402	Notaari Teuvo Manninen
	288 8403	Lakimiesasessori Tuija Alatalo
	288 8404	Piispan sihteeri Kaija Pyykönen
	288 8405	Toimistosihteeri Marjaana Hartikainen
	288 8406	Hiippakuntadekaani
	040 544 0554	Sakari Häkkinen
	288 8407	Hiippakuntasihteeri
	040 591 0235	Aulikki Mäkinen
	288 8408	Hiippakuntasihteeri
	040 544 0558	Juha Antikainen
	288 8409	Hiippakuntasihteeri
	040 591 0236	Sirpa Juola
	288 8410	Hiippakuntakanttori
	040 773 7997	Seppo Kirkinen
	288 8413	Vs. lähetystoimiston hoitaja
	040 451 4135	Pia Sahi-Sousa
	288 8412	Lähetyssihteeri
	050 585 7852	Jukka Koistinen
	288 8414	Piispa Wille Riekkinen
	288 8416	Ma. hiippakuntasihteeri
	040 836 3416	Marjo-Riitta Antikainen
Faksi	(017) 288 8420	
Sähköposti	etunimi.sukunimi@evl.fi	
www-sivut	www.kuopionhiippakunta.fi	
Virka-aika	8.15–16.00	

Seuraava Capitol ilmestyy tammikuussa 2008

Port Payé
Finlande
100807
posti
ECONOMY

Läimäys luovuttamiselle

Väestökadolle ei löydy tulppaa, verotulot laskevat ja palvelut vähenevät, Paras -hanke pakottaa, mutta myös hukuttaa. Keskustelua ei käydä, jos käydään, puolustetaan sitä, millä ei ole enää tule-vaisuutta.

Moni Itä-Suomen kirkonkylä ja kaupunki elää jatkuvassa huonojen uutisten virrassa. Luovuttamisen ilmapiirin tehokkain prässi on huonojen uutisten katveessa kulkeva pessimismi ja sitä ruokkiva valittaminen. Synkkiin ennusteisiin ja huonoihin uutisiin on alettu uskoa kuin Jumalan sanaan.

Huonojen uutisen katveessa on myös hyviä uutisia. Monet yritteliäiden ihmisten hyvät hankkeet menestyvät ja etenevät. Itä-Suomen kesä on jälleen kerran ollut tapahtumista rikasta: on leijailtu korkeakulttuurin lumoissa, reuhuttu festareilla, potkittu suolla, jännitetty urheilukisoissa ja seurattu moottoriurheilun väkevää jyryä ja huikeaa vauhtia. Nurmeksen kesän viimeinen väkevä veto – myös väkirikas oli elokuussa Raviradan maastossa muhkeiden traktoreiden kisatessa Tractor Pullingissa.

Tapahtumien tuoma julkisuus luo toivon ilmapiiriä. Itä-Suomessa on vielä niitä, jotka sitoutuvat näihin oloihin, uskaltavat ryhtyä luomaan uutta, rakentaa tulevaisuutta, jolle ennusteet eivät paljon lupaa. Yhteistyössä ja talkoilla on annettu rankka läimäys luovuttamisen ilmapiirille, on synnytetty myönteinen kapina valittamista ja pessimismiä vastaan.

Toivon ilmapiirin luomista ja luojia on tärkeä tukea, nousta niiden rinnalle, jotka rohkeasti sitoutuvat näihin oloihin ja toimivat oman paikkakuntansa ja Itä-Suomen parhaaksi. Jo vuosituhansia sitten profeetta kannusti: *”Toimikaa sen kaupungin parhaaksi, johon minä olen teidät siirtänyt. Rukoilkaa sen puolesta Herraa, sillä sen menestys on teidänkin menestyksenne.”* (Jer. 29:7)

Tulevaisuuden ja toivon ilmapiiri on myös rukouksen ilmapiiri. Seurakunta kantaa rukouksen sylissä joka sunnuntain messussa kotikuntaansa. Aika näyttää mitä Herra antaa niille, jotka toimivat.

Raimo Kemppainen
Kirkkoherra, Nurmes